

**Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής
Διεύθυνση Υγείας των Ζώων
Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων**

ΜΥΡΣΙΝΗ ΤΖΑΝΗ, DVM, MSc

Κτηνίατρος - Υγιεινολόγος

Τηλ. Επικοινωνίας: 210-2125727/5726

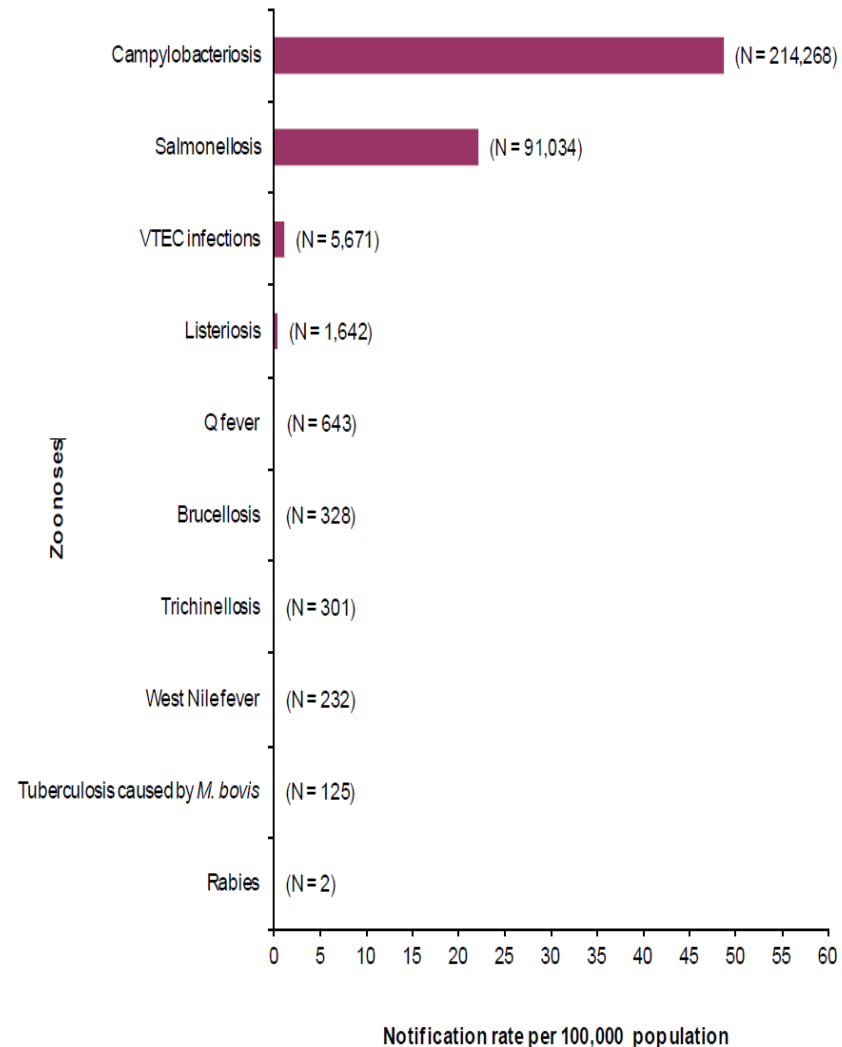
Η ΣΑΛΜΟΝΕΛΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ

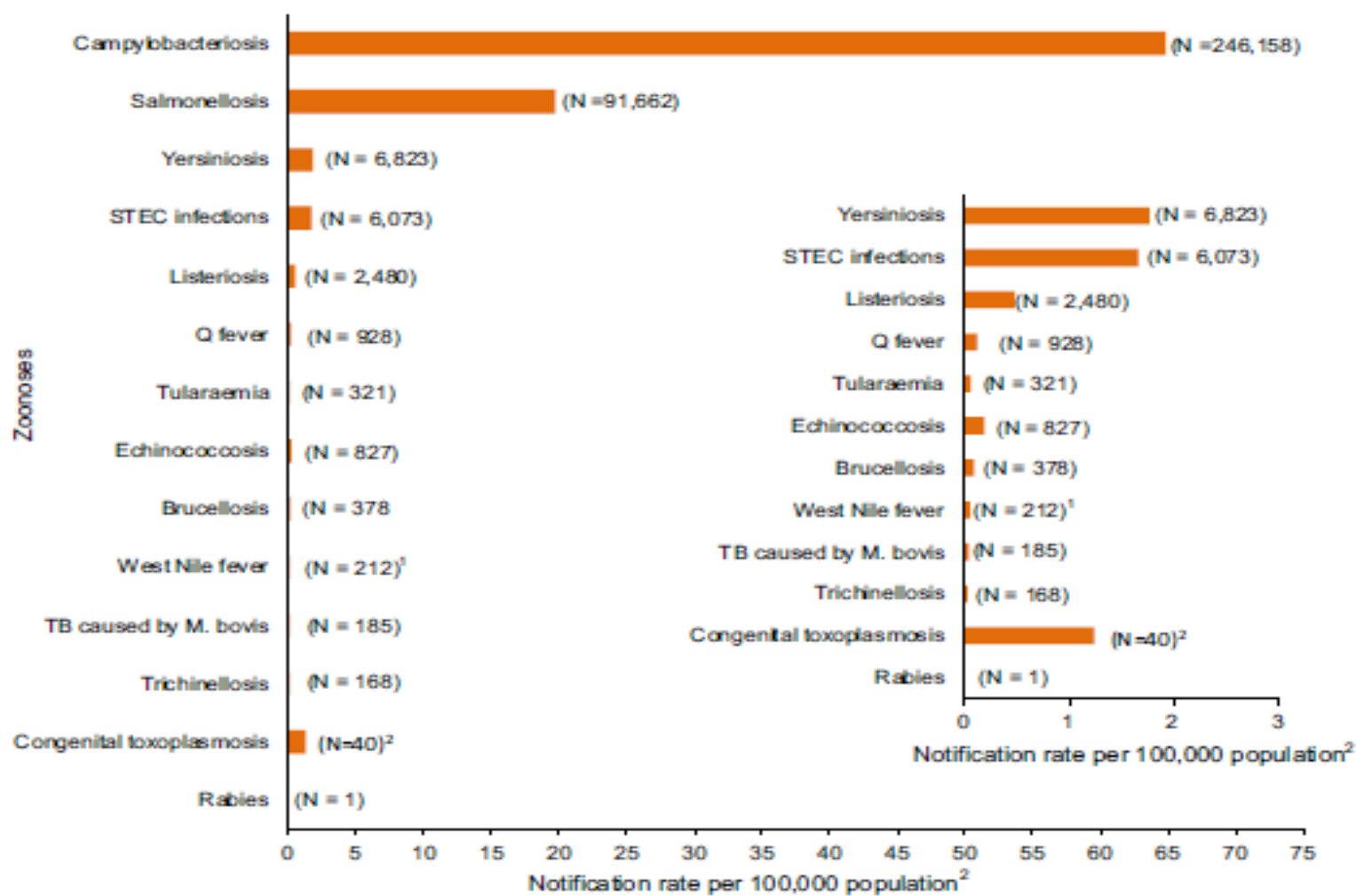
Color-enhanced scanning electron micrograph showing *Salmonella typhimurium* (red) invading cultured human cells Credit: Rocky Mountain Laboratories, NIAID, NIH

Σαλμονέλλωση του ανθρώπου και των πουλερικών

- Σύμφωνα με την έκθεση της EFSA για τις εστίες και τις τάσεις των ζωνοόσων, των ζωνοσογόνων παραγόντων και της αντιμικροβιακής αντοχής στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, κατά το έτος 2013 η σαλμονέλλα αποτελεί **τον δεύτερο** πιο συχνά απομονωμένο ζωνοσογόνο παράγοντα και οι πιο συχνά απομονωμένοι ορότυποι από τα κρούσματα σαλμονέλλωσης του ανθρώπου ήταν οι *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*.

Figure SU1. Reported notification rates of zoonoses in confirmed human cases^{1,c} in the EU, 2012

Note: Total number of confirmed cases is indicated in parenthesis at the end of each bar.

¹Exception: West Nile fever where total number of cases were used.

²Exception: congenital toxoplasmosis notification rate per 100,000 live births.

Figure 1: Reported numbers and notification rates of confirmed human zoonoses in the EU, 2017

Σαλμονέλλωση του ανθρώπου και των πουλερικών

- Στις περιπτώσεις μόλυνσης με *S. Enteritidis* , οι κυριότερες πηγές μόλυνσης ήταν η κατανάλωση μολυσμένων αυγών και μολυσμένου κρέατος κοτόπουλου.
- Στις περιπτώσεις μόλυνσης με *S. Typhimurium* , οι κυριότερες πηγές μόλυνσης ήταν η κατανάλωση μολυσμένου κρέατος από χοίρους, κοτόπουλα και βοοειδή.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) 2160/2003

**ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 17ης Νοεμβρίου 2003**

**για τον έλεγχο της σαλμονέλας και άλλων
συγκεκριμένων τροφιμογενών ζωνοσογόνων
παραγόντων**

Σκοπός

- Μέτρα ανίχνευσης και ελέγχου
 - Σαλμονέλλα + ζωνοσογόνοι παράγοντες
 - Όλα τα στάδια παραγωγής, διανομής και της μεταποίησης. Κυρίως πρωτογενής παραγωγή, συμπεριλαμβανομένων και των ζωοτροφών.
- Προστασία δημόσιας υγείας

κύρια ευθύνη για την ασφάλεια των τροφίμων ανήκει στις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών.

Τι καλύπτουν τα μέτρα

- ❖ Έλεγχο σαλμονέλλας πουλερικών ,χοίρων
- ❖ Επέκταση ελέγχων σε άλλους ζωονοσογόνους παράγοντες και πληθυσμούς ζώων

Προσέγγιση

- ❖ Υιοθέτηση στόχων μείωσης του επιπολασμού της σαλμονέλλας+ζωονοσογόνων παραγόντων (άρθρο 4)
- ❖ Εθνικά προγράμματα ελέγχου (άρθρο 5)
- ❖ Ειδικές μέθοδοι ελέγχου (χρήση εμβολίων, απαγόρευση χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών) (άρθρο 8)

Ο Καν. 2160/2003 θέτει τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί ένα εγκεκριμένο εθνικό πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΖΩΟΝΟΣΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΖΩΟΝΟΣΟΓΟΝΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΑΠΑΡΙΘΜΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

A. Γενικές απαιτήσεις για τα εθνικά προγράμματα ελέγχου

Το πρόγραμμα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη φύση της συγκεκριμένης ζωνόσου ή/και του συγκεκριμένου ζωνοοσόνου παράγοντα, καθώς και την ιδιαίτερη κατάσταση που επικρατεί στο κράτος μέλος. Πρέπει:

- α) να αναφέρει το στόχο του προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της συγκεκριμένης ζωνόσου ή του συγκεκριμένου ζωνοοσόνου παράγοντα·
- β) να πληροί τις στοιχειώδεις απαιτήσεις δαγματοληψίας που καθορίζονται στο μέρος Β·
- γ) να πληροί, όπου αρμόζει, τις ειδικές απαιτήσεις που καθορίζονται στα μέρη Γ έως Ε και
- δ) να προσδιορίζει τα ακόλουθα σημεία:

1. Γενικά

- 1.1. Την εμφάνιση της συγκεκριμένης ζωνόσου ή του συγκεκριμένου ζωνοοσόνου παράγοντα στο κράτος μέλος, με ειδική αναφορά στα αποτελέσματα που έχουν προκύψει στο πλαίσιο της παρακολούθησης σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ.
- 1.2. Τη γεωγραφική περιοχή, ή, ανάλογα με την περίπτωση, τις επιδημιολογικές μονάδες στις οποίες υλοποιείται το πρόγραμμα.
- 1.3. Τη διάρθρωση και την οργάνωση των σχετικών αρμόδιων αρχών.
- 1.4. Τα εγκεκριμένα εργαστήρια στα οποία εξετάζονται τα δείγματα που συλλέγονται στο πλαίσιο του προγράμματος.
- 1.5. Τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται κατά την εξέταση των ζωνόσων ή των ζωνοοσόνων παραγόντων.
- 1.6. Τους επίσημους ελέγχους (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων δαγματοληψίας) σε ζωοτροφές, σμήνη ή/και αγέλες.
- 1.7. Τους επίσημους ελέγχους (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων δαγματοληψίας) σε άλλα στάδια της αλυσίδας παραγωγής τροφίμων.
- 1.8. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές όσον αφορά τα ζώα ή τα προϊόντα, στα οποία έχουν ανιχνευθεί ζωνόσοι ή ζωνοοσόνιοι παράγοντες, ιδίως για την προστασία της δημόσιας υγείας και οποιαδήποτε προληπτικά μέτρα λαμβάνονται, όπως ο εμβολιασμός.
- 1.9. Την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, καθώς και τις τυχόν εθνικές διατάξεις όσον αφορά τις δραστηριότητες οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 3 στοιχείο β).
- 1.10. Την τυχόν χρηματοδοτική ενίσχυση που παρέχεται στις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος ελέγχου.

2. Όσον αφορά τις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών που καλύπτονται από το πρόγραμμα

- 2.1. Τη δομή της παραγωγής των εκάστοτε ειδών και προϊόντων τους.
- 2.2. Τη δομή της παραγωγής ζωοτροφών.

Που δεν εφαρμόζονται τα μέτρα

- Στην πρωτογενή παραγωγή :
 - Που προορίζεται για ιδιωτική ή οικιακή χρήση
 - Που καταλήγει στον απευθείας εφοδιασμό, από τον παραγωγό, του τελικού καταναλωτή ή τοπικών καταστημάτων λιανικής, με μικρές ποσότητες πρωτογενών προϊόντων
 - Εθνικοί κανόνες

Άρθρο 12

Έγκριση εργαστηρίων, ποιοτικές απαιτήσεις και εγκεκριμένες μέθοδοι δοκιμής

- α) ορίζονται από την αρμόδια αρχή και
- β) εφαρμόζουν σύστημα διασφάλισης ποιότητας, το οποίο πληροί τις προδιαγραφές του ισχύοντος προτύπου **EN/ISO 17025**

Ο Καν. 2160/2003 θέτει τις βασικές απαιτήσεις για τον αυτοέλεγχο των σμηνών

12.12.2003

EL

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

L 52

Β. Στοιχειώδεις απαιτήσεις δειγματοληψίας

1. Μετά την έγκριση του σχετικού προγράμματος ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 5, οι υπεύθυνα επιχείρησης τροφίμων αναθέτουν τη λήψη δειγμάτων και την ανάλυση για την ανίχνευση των ζωνοδόων ή των ζωνοοοογόνων παραγόντων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι στήλη 1, τηρώντας τις στοιχειώδεις απαιτήσεις δειγματοληψίας που εκάθονται στον ακόλουθο πίνακα.

1. Ζωνοδόος/ζωνοοοογόνος παράγοντας	2. Ζωικός πληθυσμός	3. Φάσεις παραγωγής τις οποίες πρέπει να καλύπτει η δειγματοληψία
Όλοι οι ορότυποι σαλμονέλλας που έχουν σημασία για τη δημόσια υγεία	Σμήνη αναπαραγωγής του <i>Gallus gallus</i>	
	— σμήνη εκτροφής	— νεοσοοί μίας ημέρας — πιτνά 4 εβδομάδων — 2 εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας ή τη μονάδα ωοτοκίας
	— ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής	— κάθε δύο εβδομάδες κατά τη περίοδο ωοτοκίας
Όλοι οι ορότυποι σαλμονέλλας που έχουν σημασία για τη δημόσια υγεία	Ωοπαραγωγές όρνιθες	
	— σμήνη εκτροφής	— νεοσοοί μίας ημέρας — πιτνά 2 εβδομάδων πριν τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας ή τη μονάδα ωοτοκίας
	— σμήνη αναπαραγωγής	— κάθε 15 εβδομάδες κατά τη περίοδο ωοτοκίας
Όλοι οι ορότυποι σαλμονέλλας που έχουν σημασία για τη δημόσια υγεία	Κοκόπουλα πάχυνσης	— πιτνά μεταφερόμενα για σφαγή (*)
Όλοι οι ορότυποι σαλμονέλλας που έχουν σημασία για τη δημόσια υγεία	Γαλοπούλες	— πιτνά μεταφερόμενα για σφαγή (*)
Όλοι οι ορότυποι σαλμονέλλας που έχουν σημασία για τη δημόσια υγεία	Αγέλες χοίρων:	
	— αναπαραγωγής — σφαγής	— ζώα μεταφερόμενα για σφαγή ή σφάγαι στο σφαγείο — ζώα μεταφερόμενα για σφαγή ή σφάγαι στο σφαγείο

(*) Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δειγμάτων πρέπει να είναι γνωστά πριν από τη μεταφορά των ζώων για το σφαγείο.

Ο Καν. 2160/2003 καθορίζει τα ελάχιστα μέτρα σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για τους στοχοθετημένους ορότυπους σαλμονέλλας

Γ. Ειδικές απαιτήσεις για τα σμήνη αναπαραγωγής του *Gallus gallus*

1. Τα μέτρα που θεσπίζονται στα σημεία 3 έως 5 πρέπει να λαμβάνονται όποτε η ανάλυση δειγμάτων που πραγματοποιείται σύμφωνα με το μέρος Β, επισημαίνει παρουσία της *Salmonella Enteritidis* ή της *Salmonella Typhimurium* σε σμήνος αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* υπό τις συνθήκες που ορίζονται στο σημείο 2.
2. α) Εάν η αρμόδια αρχή έχει εγκρίνει τη μέθοδο της ανάλυσης που χρησιμοποιείται για δείγματα τα οποία λαμβάνονται σύμφωνα με το μέρος Β, μπορεί να απαιτήσει να ληφθούν τα μέτρα που θεσπίζονται στα σημεία 3 έως 5 οσάκις η ανάλυση αυτή εντοπίζει την παρουσία της *Salmonella Enteritidis* ή της *Salmonella Typhimurium*.
β) Άλλως, τα μέτρα που θεσπίζονται στα σημεία 3 έως 5 πρέπει να λαμβάνονται οσάκις η αρμόδια αρχή επιβεβαιώνει τυχόν υπόνοιες για παρουσία της *Salmonella Enteritidis* ή της *Salmonella Typhimurium*, οι οποίες βασίζονται στην ανάλυση δειγμάτων που πραγματοποιείται σύμφωνα με το μέρος Β.

3. Τα μη επασσθέντα αυγά του σμήνους πρέπει να καταστρέφονται.

Όσοια, τα αυγά αυτά μπορούν να χρησιμοποιούνται για ανθρώπινη κατανάλωση εφόσον υποβάλλονται σε επεξεργασία, η οποία εγγυάται την εξάλειψη της *Salmonella Enteritidis* και της *Salmonella Typhimurium* σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

4. Όλα τα πτηνά —συμπεριλαμβανομένων των νεοσσών μιας ημέρας— του σμήνους πρέπει να σφάζονται ή να καταστρέφονται έτσι ώστε να μειώνεται όσο το δυνατόν περισσότερο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων και, μόλις αρχίσει να ισχύει, με το μέρος Ε. Εάν δεν προορίζονται για την ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά πρέπει να χρησιμοποιούνται ή να διατίθενται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 2002, για τον καθορισμό των υγιεινομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για την κατανάλωση από τον άνθρωπο (*).
5. Εφόσον σε εκκολαπτήριο εξακολουθούν να υπάρχουν αυγά επώασης από σμήνη στα οποία υπάρχει *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, αυτά πρέπει να καταστρέφονται ή να υποβάλλονται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002. Εφόσον σε εκκολαπτήριο εξακολουθούν να υπάρχουν αυγά επώασης από σμήνη στα οποία υπάρχει *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, αυτά πρέπει να καταστρέφονται ή να υποβάλλονται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002.

Δ. Ειδικές απαιτήσεις για τα σμήνη ωοπααραγωγών ορνίθων

1. 72 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, τα αυγά δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για άμεση ανθρώπινη κατανάλωση (ως επιτραπέζια αυγά) εκτός εάν προέρχονται από σμήνος ωοπααραγωγών ορνίθων που προορίζεται για εμπορικούς σκοπούς, υπάγεται σε εθνικό πρόγραμμα το οποίο καταρτίζεται βάσει του άρθρου 5 και δεν τελεί υπό επίσημο περιορισμό.
2. Τα αυγά που προέρχονται από σμήνη άγνωστης υγιεινομικής κατάστασης, σμήνη για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι μολυσμένα ή από μολυσμένα σμήνη μπορούν να χρησιμοποιούνται για ανθρώπινη κατανάλωση μόνον εάν υποβάλλονται σε επεξεργασία η οποία εγγυάται την εξάλειψη όλων των οροτύπων σαλμονέλλας που έχουν σημασία για τη δημόσια υγεία σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.
3. Όταν τα πτηνά μολυσμένου σμήνους σφάζονται ή καταστρέφονται, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα ώστε να μειώνεται ο κίνδυνος της εξάπλωσης ζωνοσών όσο το δυνατόν περισσότερο. Η σφαγή πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων και, μόλις αρχίσει να ισχύει, με το μέρος Ε. Εάν δεν προορίζονται για την ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά πρέπει να χρησιμοποιούνται ή να διατίθενται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002.

Ε. Ειδικές απαιτήσεις για το ναπό κρέας

1. 84 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, το ναπό κρέας πουλερικών από ζώα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι δεν μπορεί να διατίθεται στην αγορά για ανθρώπινη κατανάλωση, εκτός εάν πληροί το ακόλουθο κριτήριο:

Βασικός Κανονισμός 2160/2003

Καν.(ΕΚ) αριθ. 200/2010 -ΟΡΝΙΘΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

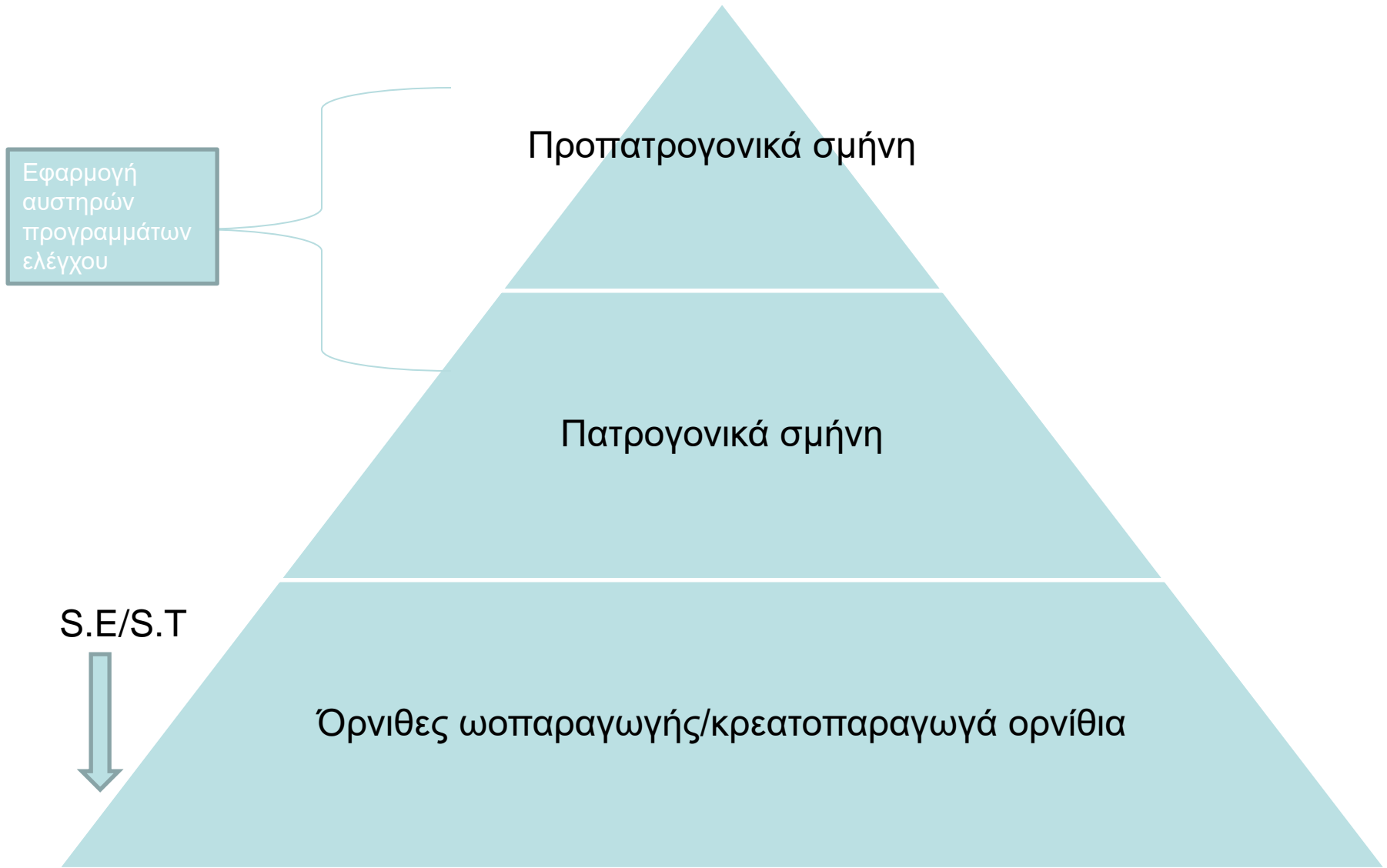
Καν. (ΕΚ) αριθ. 517/2011-ΟΡΝΙΘΕΣ ΩΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

**Καν. (ΕΚ) αριθ. 200/2012-ΟΡΝΙΘΙΑ
ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ**

Καν. (ΕΚ) αριθ. 1190/2012-ΙΝΔΟΡΝΙΘΕΣ

Ελλάδα

1. **ΕΠΕΣ** ορνίθων αναπαραγωγής –έναρξη 2007
 2. **ΕΠΕΣ** ορνίθων ωοπαραγωγής –έναρξη 2008
 3. **ΕΠΕΣ** στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής –έναρξη 2009
- Τα προγράμματα συγχρηματοδοτούνται από την ευρωπαϊκή κοινότητα

Υπεύθυνοι φορείς

- Οι υπεύθυνοι των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων
- **Οι υπεύθυνοι των ιδιωτικών εργαστηρίων που συμμετέχουν στα ΕΠΕΣ- δείγματα των αυτοελέγχων**
- Τα κέντρα συσκευασίας αυγών
- Τα πτηνοσφαγεία
- **Οι επίσημες κτηνιατρικές αρχές.**
 - -Το **Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων** της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων του ΥΠΑΠΕΝ
 - -Τα **Τμήματα Κτηνιατρικής** των Περιφερειακών Ενοτήτων
 - Τα Κρατικά Κτηνιατρικά εργαστήρια: το Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης και τα Κτηνιατρικά Εργαστήρια Ιωαννίνων και Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών και Μικροβιακών Αντοχών).
- **Νόσημα υποχρεωτικής Δήλωσης**

Βασικοί πυλώνες για την επιτυχία των ΕΠΕΣ

Προγράμματα δειγματοληψιών για την ανίχνευση της σαλμονέλλας

Βασικοί πυλώνες για την επιτυχία των ΕΠΕΣ

Εμβολιασμός για την πρόληψη SE/ST

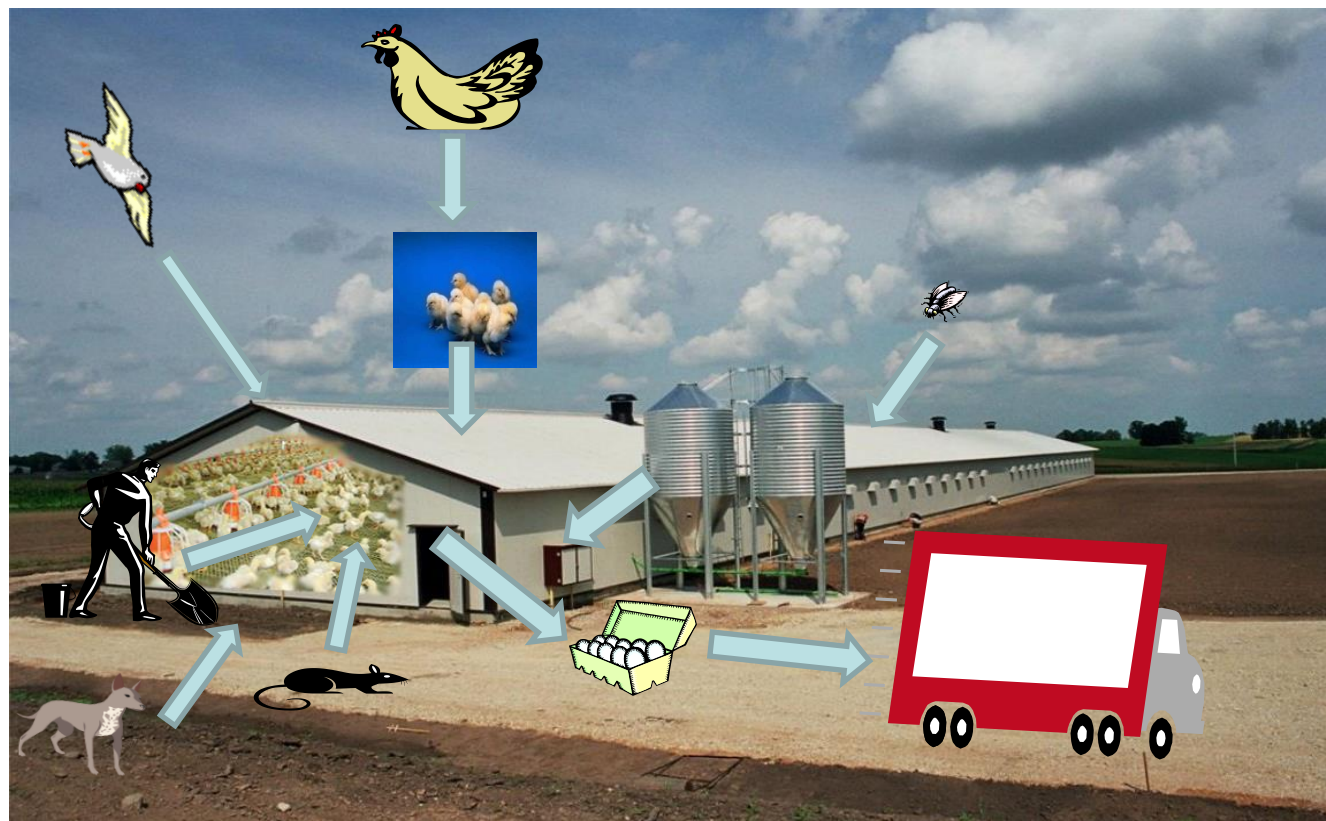

Βασικοί πυλώνες για την επιτυχία των ΕΠΕΣ

Αυστηρή τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας

ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑ

- ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ
- ΜΥΟΚΤΟΝΙΕΣ
- ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΕΙΣ
- ΑΠΕΝΤΟΜΩΣΕΙΣ
- ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ-ΝΕΡΟ
- ΤΗΡΗΣΗ ΑΡΧΕΙΟΥ
- ΚΑΝΟΝΕΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
- ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ-ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ

Επιβολή μέτρων εξουγίανσης |

ΑΠΟΦΑΣΗ ΛΗΨΗΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΤΟΥ ΩΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΕ *S. ENTERITIDIS/S.TYPHIMURIUM*

Χαρακτηρίζουμε το σμήνος(στοιχεία σμήνους).....ως **θετικό** για σαλμονέλλα και επιβάλλουμε **τα ακόλουθα μέτρα:**

1)Απαγορεύουμε τη μετακίνηση:

 i)πουλερικών και αυγών από ή προς την εκμετάλλευση.

 iii. στρωμνής και κόπρου από την εκμετάλλευση .

2)Επιβάλλουμε τη σφαγή ή την καταστροφή όλων των πουλερικών του σμήνους. Η σφαγή θα διεξαχθεί στο σφαγείο....., την(ημερομηνία), παρουσία του/της κτηνιάτρου.....

3)Το κρέας των σφαγίων επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί για ανθρώπινη κατανάλωση, μόνο μετά από θερμική επεξεργασία στην εγκατάσταση..... υπό την εποπτεία του κτηνιάτρου.....

4) Χαρακτηρίζουμε τα παραγόμενα αυγά του θετικού σμήνους ως αυγά κατηγορίας Β ,

.....

7)Επιβάλλουμε τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών.

8) Ο επαναπληθυσμός της εκμετάλλευσης γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα. Ο επαναπληθυσμός επιτρέπεται μετά την παρέλευση 21 ημερών από την ολοκλήρωση της διαδικασίας απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών, στρωμνής και οτιδήποτε άλλου μπορεί να μεταδώσει τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

9) Επιβάλλουμε , σε περίπτωση κατά την οποία η εκμετάλλευση ή το αναθρεπτήριο διατηρεί περισσότερα του ενός σμήνη στην ίδια τοποθεσία, τον έλεγχο και των υπόλοιπων σμηνών με τη λήψη κατάλληλων επίσημων δειγμάτων.

Κοινοποίηση Αποφάσεων:

-Υπεύθυνο εκμετάλλευσης

-Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων-ΥΠΑΑΤ

Πρόγραμμα ελέγχου σαλμονέλλωσης σε σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής

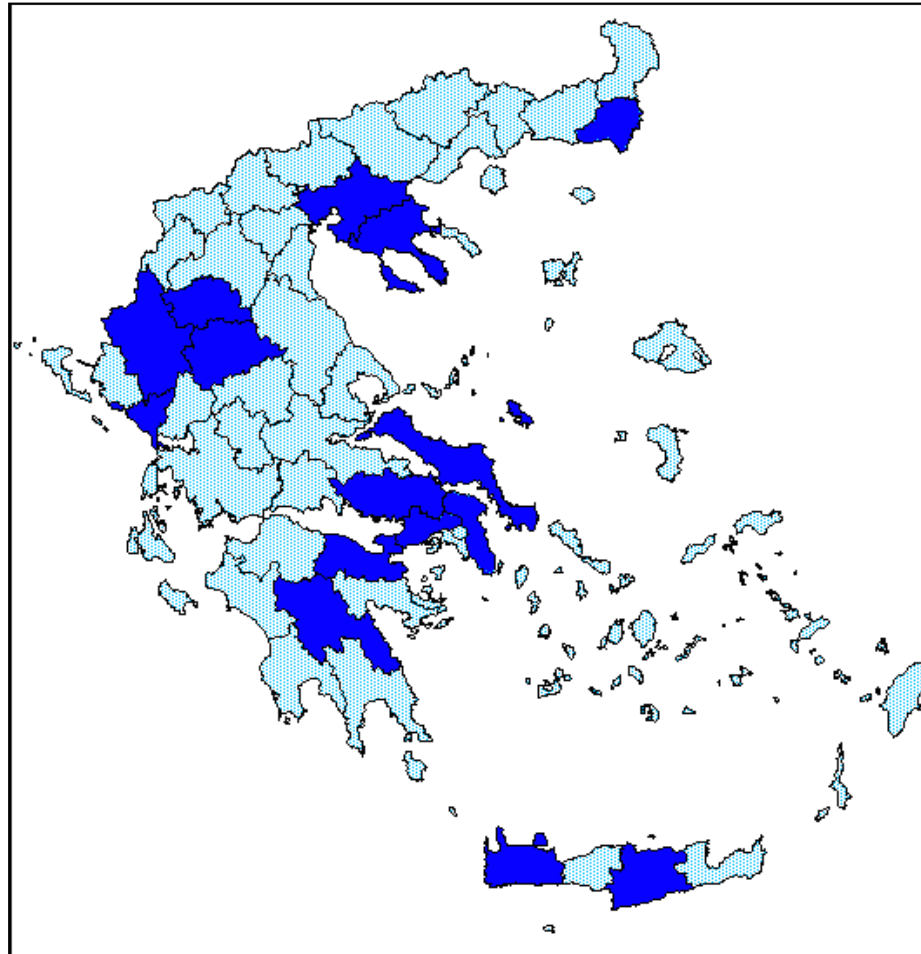
Νομική Βάση

- Οδηγία 2003/99/ΕΚ → ΠΔ 41/2006 (Α 44)
- Καν. (ΕΚ) αριθ. 2160/2003
- Καν. (ΕΚ) αριθ. 213/2009
- Καν. (ΕΚ) αριθ. 200/2010(καταργεί τον Καν.1003/2005)
- Καν. (ΕΚ) αριθ. 1177/2006
- Απόφαση αριθ. 349699/2009 (Β 2599) του ΥΠΑΑΤ
- Απόφαση αριθ.314922/2010 (Β 2178) του ΥΠΑΑΤ που τροποποιεί την με αριθ. 34999/2009 (Β 2599) απόφαση

ΣΚΟΠΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- **Στόχος** Περιορισμός συχνότητας εμφάνισης των S.Enteritidis+S. Typhimurium +S. Hadar+ S.Infantis+ S. Virchow σε επίπεδα $\leq 1\%$, έως τη 31/12/κάθε έτους
- Όλες οι αναφορές στη S. Typhimurium περιλαμβάνουν και τη μονοφασική S. Typhimurium (I,4,[5],12:i:-)-).
- **Αφορά** ενήλικα εκτρεφόμενα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής με >250 πτηνά

Γεωγραφική περιοχή εφαρμογής

Πραγματοποίηση στόχου

1. Προγράμματα δοκιμών
2. Εμβολιασμοί
3. Βιοασφάλεια

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΟΚΙΜΩΝ

- **Επιχειρήσεις (ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΣ)**

- **Δειγματοληψίες στην Επιχείρηση**

- Πραγματοποιούνται από τον Υπεύθυνο της Επιχείρησης.
 - Πραγματοποιούνται
 - Στους Νεοσσούς μιας ημέρας
 - Στα πτηνά ανάθρεψης (πτηνά 4 εβδομάδων, 2 εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας)
 -
 - Στα ενήλικα πτηνά: κάθε 2 εβδομάδες στο εκκολαπτήριο ☒
 - Στην περίπτωση ενδοκοινοτικού εμπορίου
 - Στην περίπτωση που η επιχείρηση δε διαθέτει δικό της εκκολαπτήριο και τα αυγά επώασης εκκολάπτονται σε εκκολαπτήριο άλλης επιχείρησης → κάθε 2 εβδομάδες στην εκμετάλλευση

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΟΚΙΜΩΝ

– ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΙ

– Δειγματοληψίες στο Εκκολαπτήριο

- Πραγματοποιούνται από τον Υπεύθυνο του Εκκολαπτηρίου.

- Πραγματοποιούνται

 - Στους καλάθους εκκόλαψης (Σύμφωνα με το Σχήμα Δειγματοληψίας)

- Οι αναλύσεις των δειγμάτων γίνονται στα Ιδιωτικά Εργαστήρια του πίνακα Ιδιωτικών εργαστηρίων που συμμετέχουν στα ΕΠΕΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΑ ΕΠΕΣ

Α.Α.	ΟΝΟΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ/ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ*
1	“ΙΡΙΣ” ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ – ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΔΗΜ.ΒΟΥΖΑΡΑΣ – ΚΥΡ.ΚΟΝΤΑΡΑ Ο.Ε./ΔΗΜ.ΒΟΥΖΑΡΑΣ	ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ 11, ΛΑΡΙΣΑ 41223 Τηλ.:2410-232696 Φαξ:2410-232906 Ηλ.Δ/ση: iriserg@gmail.com	1,2
2	ΒΙΟΡΟΤΕΙΝ- Μ.ΑΡΡΙΖΟΥΜΠΙΕΤΑ & ΣΙΑ Ο.Ε./ Dr.Θόδωρος Καλλίτης, Dr.Μαρία Αρριζουμπιέτα	9 ^ο χλμ Θεσ/νίκης – Θέρμης Θερμοκοιτίδα Θέρμη Τηλ.: 6945 70801 Φαξ: 6945 70801 Ηλ.Δ/ση: arri@biotekin.gr	1,2
3	“EUROLAB” - Γ.ΠΑΠΑΤΣΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ/ Γ.Φιλιούσης – Ε.Πετρίδου	55133 ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ Τηλ: ++2310 947 381 6973248108 6973380759 Φαξ: ++2310 947 381 Ηλ.Δ/ση: eurolabf@otenet.gr	1,2
4	“Tsakalidis Analysis & Testing” ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΣΑΚΑΛΙΔΗΣ Ε.Ε. Εργαστήρια Φυσικών, Χημικών & Μικροβιολογικών Δοκιμών Αντώνιος Τσακαλίδης	Τσαμαδού 12 – 18531 ΠΕΙΡΑΙΑΣ Τηλ: 210 4175865 Φαξ: 210 4172895 info@tsakalidislabs.gr	1,2
5	Χ. ΤΣΙΦΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε. - «ISOLAB»/ Dr. Ιωάννης Τσιφιδής	Ανδρέα Παπανδρέου 37, Αγ. Ιωάννης– 55132 Καλαμαριά Τηλ: 2310 481244– Φαξ: 2310 478461– Ηλ.Δ/ση: info@isolab.gr	1,2
6	ΜΙΚΡ. ΕΡΓ/ΡΙΟ - ΧΗΜΙΚΟ ΕΡΓ/ΡΙΟ “Η ΠΙΝΔΟΣ” / Απόστολος Πατσιάς	ΡΟΔΟΤΟΠΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - 45500 ΙΩΑΝΝΙΝΑ Τηλ: 26510 57501-6– Φαξ: 26510 57510– Ηλ.Δ/ση: apsi@otenet.gr	1,2
7	Hellenic Quality Foods/ Ζωή Χαλβατζή	Ν.Αρτάκη Τηλ: 210 6161500 / 22210 45130 Φαξ: 210 6161599– Ηλ.Δ/ση: z.halvatzi@hqf.gr	1,2
8	SCIELAB Αθηνά Χατζοπούλου & ΣΙΑ Ε.Ε./ Αθηνά Χατζοπούλου	Λεωφ. Ποσειδώνος 71– 17562 Π.Φάληρο ΤΗΛ: 210 9887244 ΦΑΞ: 210 9887244 Ηλ.Δ/ση: scielab@ontelecoms.gr	1,2
9	AGROLAB ΑΕ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ & ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Θεοδώρα Κοράκη	1ο χλμ. Οδού Ολυμπιακού Σκοπευτηρίου– 19003, Μαρκόπουλο Αττικής – Τ.Θ. 13 Τηλ: 22990 63910 Φαξ: 22990 63544 Ηλ.Δ/ση: kpapanotas@agrolab-rds.gr	1,2
10	FOODLAB - Δ. Τζιόγκα & ΣΙΑ Ο.Ε./ Δέσποινα Τζιόγκα	Κολοκοτρώνη 57 – 57001 – Θέρμη Θεσσαλονίκη Τηλ: ++2310463818 Φαξ: ++2310463775 Ηλ.Δ/ση: foodlab@foodlab.gr	1,2
11	ΗΠ.ΕΡ.Ποιοτικού ελέγχου / Παπαθανασίου-Λαμπρόπουλος- Τζίμας Ο.Ε.	ΚΑ Φεβρουαρίου 192 – 452 21 Ιωάννινα Τηλ.: 26510 28886 Φαξ: 26510 28010 info@iper.gr Ηλ.Δ/ση: epiruslab@gmail.com	1,2
12	ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ/ Κώστας Αναστασόπουλος	Λεωφ. Βασ. Σοφίας 104–115 27 ΑΘΗΝΑ Τηλ.: 210 7470500 Φαξ: 210 7470501 Ηλ.Δ/ση: d.roukas@ergastiria.gr	1,2
13	ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ / Ελένη Παπαδοπούλου	ΡΟΔΟΤΟΠΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - 45500 ΙΩΑΝΝΙΝΑ Τηλ.: 26510 22200	1,2

Τελευταία επικαιροποίηση Σεπτέμβριος 2011

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΟΚΙΜΩΝ

- **Επίσημες Αρχές:**

- Τμήματα Κτηνιατρικής των ΠΕ (Επίσημη δειγματοληψία στα πλαίσια του επισήμου ελέγχου + έλεγχος αρχείου) :
- Πραγματοποιούνται έλεγχοι (Σύμφωνα με το Σχήμα Δειγματοληψίας)

- ❖ **Τακτική επίσημη δειγματοληψία**

- Κάθε 16 εβδομάδες στο εκκολαπτήριο
- Εντός 4 εβδομάδων από τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας
- Όχι περισσότερο από 8 εβδομάδες πριν τη λήξη του κύκλου παραγωγής

- ❖ **Δοκιμασία επαλήθευσης**

- Όταν βρεθεί θετικό αποτέλεσμα στο εκκολαπτήριο (δειγματοληψία όπως και σε υπόνοια εσφαλμένων αποτελεσμάτων)

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΟΚΙΜΩΝ

- **Επίσημες Αρχές:**

- ❖ Όταν υπάρχει υποψία ή όταν κρίνεται αναγκαίο (Υπόνοια εσφαλμένων αποτελεσμάτων):
 - Σε **ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ** που η ΑΑ έχει λόγους να αμφισβητεί το αποτέλεσμα της δοκιμής (όπως όταν υπάρχουν εσφαλμένα θετικά ή εσφαλμένα αρνητικά αποτελέσματα) μπορεί να επαναλάβει τη δοκιμή σύμφωνα με το πρωτόκολλο δειγματοληψίας της τακτικής επίσημης δειγματοληψίας
 - Σε αυτή την περίπτωση **συστήνεται** να συλλεχτούν επιπλέον δείγματα για τη δοκιμή αντιμικροβιακών παραγόντων ή κάποιου παράγοντα ανασταλτικού για την ανάπτυξη των βακτηρίων
 - Σε περίπτωση που δεν έχει επαληθευτεί η πηγή της μόλυνσης, πρέπει να διενεργείται αντιμικροβιακή δοκιμή ή νέα βακτηριολογική δοκιμή για την ανίχνευση των σχετικών οροτύπων σαλμονέλλας στο σμήνος αναπαραγωγής ή στους απογόνους του πριν την άρση των εμπορικών περιορισμών

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΟΚΙΜΩΝ

- **Επίσημες Αρχές:**

- Η ανάλυση των δειγμάτων πραγματοποιείται στα κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια. (Χαλκίδας (ΕΕΑΣ), Ιωαννίνων, Θεσ/νίκης)

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΟΚΙΜΩΝ (συνέχεια)

- **Κρατικά Κτηνιατρικά Εργαστήρια**

- (Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσ/νίκης Κτηνιατρικά Εργαστήρια Χαλκίδας Ιωαννίνων, : εξέταση δειγμάτων με την νέα έκδοση **ISO 6579-1:2017**)
- Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς σαλμονελλών) : Οροτυποποίηση θετικών δειγμάτων + συντονισμό προτύπων και μεθόδων διάγνωσης στα υπόλοιπα συμμετέχοντα εργαστήρια.

- **Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων του ΥΠΑΑΤ :**

- έλεγχος σε κεντρικό επίπεδο, συντονισμός, αξιολόγηση αποτελεσμάτων, ενημέρωση ΕΕ

Πολύ σημαντικό

- Ο επίσημος κτηνίατρος πριν τη λήψη των επισήμων δειγμάτων θα πρέπει να έχει εξασφαλίσει ότι τα αποτελέσματα για σαλμονέλλα στο εν λόγω σμήνος δεν επηρεάζονται από τη χρήση αντιμικροβιακών παραγόντων ή άλλων παραγόντων που αναστέλλουν την ανάπτυξη των βακτηρίων.
- Αυτό γίνεται με τον έλεγχο του μητρώου φαρμακευτικής αγωγής και με ερωτήσεις στον υπεύθυνο της επιχείρησης.
- Σε κάθε περίπτωση υποψίας ή διενέργειας δοκιμής επιβεβαίωσης, λαμβάνονται επιπλέον δείγματα (δείγματα μυϊκών μαζών (στήθος) από 1-5 πτηνά από το θάλαμο ή από μεγαλύτερο αριθμό πτηνών εάν η ΑΑ το κρίνει αναγκαίο)

- Τα παραπάνω δείγματα κατάλληλα συσκευασμένα και σημασμένα αποστέλλονται στα περιφερειακά κτηνιατρικά εργαστήρια που συμμετέχουν στο ΕΠΕΚ.
- **ΠΡΟΣΟΧΗ: Στο διαβιβαστικό έγγραφο να αναγράφεται ευκρινώς ότι η δειγματοληψία είτε εντάσσεται στο Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου Καταλοίπων είτε στο Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης.**

Παραπεμπτικό δελτίο εργαστηριακής εξέτασης για **σαλμονέλλα**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πόλη – Ημ/νία

Αριθ. Πρωτ.

ΠΡΟΣ: (Αρμόδιο Εργαστήριο)

Όνομα:

ΚΟΙΝ:

Τηλ:

Εξ.

ΘΕΜΑ: Αποστολή δειγμάτων επίσημου ελέγχου για το Πρόγραμμα Ελέγχου της **σαλμονέλλας** στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους Gallus-gallus

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΜΗΝΟΥΣ			
Διακριτικός αριθμός εκμετάλλευσης, όπου πραγματοποιείται η δειγματοληψία			
Διακριτικός αριθμός εκμετάλλευσης, από όπου προέρχεται το σμήνος			
Αριθμός θαλάμου			
Αριθμός πουλερικών σμήνους			
Τύπος εκτροφής σμήνους	Σε <u>κλωβοστασίες</u> ◊ σε αγρωάνες ή ορνιθώνες ελεύθερας βοσκής ◊		
Ημερομηνία εκκόλαψης του σμήνους			
Ημερομηνία τοποθέτησης του σμήνους στο θάλαμο			
Ηλικία σμήνους (Ημερομηνία εκκόλαψης νεοσσών σμήνους)			
Εμβολιακή κατάσταση του σμήνους ως προς τη σαλμονέλλα (εμβολιασμένο/ανεμβολιαστο)	1 ^η δόση	2 ^η δόση	3 ^η δόση
Τύπος (ζωντανό/αδρανικοποιημένο) χορηγούμενου εμβολίου-Σκεύασμα			
Εμπορική ονομασία εμβολίου			
Ηλικία πτηνών κατά τον εμβολιασμό			
Έχει γίνει αυτοέλεγχος του σμήνους	Ναι ☐ Όχι ☐		
Αποτέλεσμα αυτοελέγχου για σαλμονέλλα	Θετικό ☐ Αρνητικό ☐		
Επωνυμία ιδιωτικού εργαστηρίου που πραγματοποιείται ο αυτοέλεγχος			
Χορήγηση αντιβιοτικών τις δύο τελευταίες εβδομάδες (ναι/όχι)			
Χορηγούμενη ουσία-Σκεύασμα			
Διάρκεια χορήγησης της θεραπείας			
Ημερομηνία /ώρα δειγματοληψίας			
Είδος δείγματος(πχ 2 ζεύγη <u>μάκρων</u> και 1 δείγμα σκόνης)ή 3 δείγματα περιττωμάτων)			
Κωδικός δείγματος*			

ΣΗΜΑΝΣΗ ΣΜΗΝΩΝ & ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Επεξηγηματική εγκύκλιος για την σήμανση σμηνών και δειγμάτων που προορίζονται για εργαστηριακή εξέταση για Σαλμονέλλα από τα ιδιωτικά εργαστήρια που εμπλέκονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου των Σαλμονελώσεων (ΕΠΕΣ) (1329/21-11-2010)

A) Σήμανση σμηνών και δειγμάτων προερχομένων από σμήνη αναπαραγωγής και εκκολαπτήρια

Σε κάθε επιχείρηση ορνίθων αναπαραγωγής ή εκκολαπτήριο χορηγείται κατά τη διαδικασία αδειοδότησης ένας διακριτικός αριθμός σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του Π.Δ 224/1998 (ΦΕΚ Α' 175) και του Καν. (ΕΚ) αριθ.617/2008 της Επιτροπής της Ε.Ε.

Ο διακριτικός αριθμός εκκολαπτηρίου που πρέπει να συμπληρώνεται έχει οριστεί ως ένας κωδικός αριθμός που αποτελείται:

(α) από το διακριτικό «Ε»

(β) ένα τριψήφιο αριθμό

Έτσι, ο διακριτικός αριθμός του εκκολαπτηρίου θα είναι π.χ. Ε 580.

Ο διακριτικός αριθμός επιχείρησης αναπαραγωγής είναι ένας κωδικός αριθμός που αρχίζει πάντοτε από:

(α) το διακριτικό «Ε», ακολουθούμενος από

(β) ένα τριψήφιο αριθμό, π.χ. Ε 180.

Ο κωδικός του δείγματος αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία:

- i) το διακριτικό αριθμό του εκκολαπτηρίου π.χ. E 580
- ii) το διακριτικό αριθμό της επιχείρησης π.χ. E 180
- iii) τον αριθμό αναγνώρισης του θαλάμου, εάν η επιχείρηση αποτελείται από περισσότερους του ενός θαλάμους π.χ. Θ1 (θάλαμος 1) Θ3 (θάλαμος 3)
- iv) την ημερομηνία εκκόλαψης του σμήνους. Εάν δεν υπάρχει καταγεγραμμένη η ακριβής ημερομηνία, είναι αποδεκτός ο μήνας τοποθέτησης και το έτος, δηλαδή Αύγουστος 2010 καταγράφεται ως 08/2010.
- v) την ημερομηνία δειγματοληψίας ως ηη/μμ/έτος
- vi) τον αύξοντα αριθμό του δείγματος δηλαδή 1,2,3,4,5.....ή 1-5

Όλα τα παραπάνω στοιχεία ορθά συμπληρωμένα, θα πρέπει να δίνουν τον κωδικό του δείγματος όπως π.χ. E580/E 103/1/12-08-2009/10-10-2010/1,2,3,4,5.....

KIT TWYPTONE STERISOCKS HUMID
LOT TR 1 02 2006 EXP 28 02 2007

E-103/08-03/2/110.08/202.00/
/1

Sodliox
TEL 33 (0) 91 81 42 20 - FAX 33 (0) 91 81 42 78
POINT CHOUF - 29920 NENEZ PDM POINT AERI

SPRÜH
3E
100% ALKOHOL

500 ml
Desinfektionsmittel
Sorbol
Chlorhexidil 0,1%
Wasser 100 mg/l
€ 1,35

LOT TBYPTONE STERISPOKS MP10
LOT 19 1 02 2018 EXP 28 02 2019

E-103 | 08.09.18 | 1004 | 2020
/ 1

Sodil 100%

Sodi:ox Tél. 33 / 02 98 06 62 20 - Fax. 33 / 02 98 06 60 78
PONT CHOTAF - 29920 NEVEZ près PONT-AVEN

IRL-PAK *Nasco* **WHIRL-PAK** *Nasco* **WHIRL-PAK** *Nasco*

**ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΣΗΜΩΝ
ΕΛΕΓΧΩΝ**

**ΠΣΩΩ 01 ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΝ
ΣΕ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΟΡΝΙΘΩΝ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ.....**

Α1		ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ					
A1.1	Επωνυμία/Όνοματεπώνυμο υπευθύνου						
A1.2	Δ/νση υπεύθυνου εκμετάλλευσης						
A1.3	Τοποθεσία εκτροφής						
A1.4	Διακριτικός αριθμός						
A1.5	Αριθμός θαλάμων	1	2	3	4	5	6
A1.6	Συνολική Δυναμικότητα						
A1.7	Τύπος εκτροφής	σε κλωβούς		σε αχυράνες ή ορνιθώνες ελεύθερας βοσκής			
A1.8	Όνοματεπώνυμο υπεύθυνου κτηνιάτρου						
A1.9	Δ/νση υπεύθυνου κτηνιάτρου						
Α2		ΕΠΙΣΗΜΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ					
A2.1	Είδος δειγμάτων						
A2.2	Κωδικοί δειγμάτων						
B		Μέτρα βιοασφάλειας					

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΩΝ

1^ο Στα διαβιβαστικά έγγραφα των δειγμάτων των αυτοέλεγχων, στα οποία πρέπει να αναφέρονται με ευκρίνεια ο κωδικός του σμήνους από το οποίο προέρχονται τα δείγματα, ο αριθμός και το είδος των δειγμάτων, **το βάρος του κάθε είδους δείγματος** και η ημερομηνία δειγματοληψίας.

2^ο Στα έγγραφα των εργαστηριακών αποτελεσμάτων των αυτοελέγχων, στα οποία πρέπει να αναφέρονται με ευκρίνεια ο κωδικός του σμήνους από το οποίο προέρχονται τα εξεταζόμενα δείγματα, ο αριθμός και το είδος των εξετασμένων δειγμάτων, το βάρος του κάθε είδους δείγματος, η ημερομηνία έναρξης της ανάλυσης των δειγμάτων, καθώς και η ημερομηνία έκδοσης του εργαστηριακού αποτελέσματος.

3^{ον} Στη συχνότητα διενέργειας των αυτοελέγχων και στο εάν αυτή είναι σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της εθνικής απόφασης για τον έλεγχο της σαλμονέλλας στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής.

4^{ον} Στην ύπαρξη του κατάλληλου εξοπλισμού (μάκτρα, φόρμες μιας χρήσης, γάντια , ποδονάρια , υποδοχείς των δειγμάτων,...) για τη διενέργεια της δειγματοληψίας από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης.

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΩΝ

**Επίσης, με την υποβολή ερωτήσεων στον υπεύθυνο της
πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης σχετικά με τον τρόπο
συλλογής των δειγμάτων των αυτοελέγχων, ο επίσημος
κτηνίατρος μπορεί να εξακριβώσει, εάν ο υπεύθυνος της
εκμετάλλευσης ή ο διενεργών τη δειγματοληψία είναι
γνώστης των διατάξεων**

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Τα δείγματα αποστέλλονται χωρίς περιττή καθυστέρηση είτε με κατεπείγουσα ταχυδρομική αποστολή ή με ιδιωτική ταχυδρομική υπηρεσία στα εργαστήρια που αναφέρονται στο άρθρο 11 και στο άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003. Κατά τη μεταφορά προστατεύονται από θερμοκρασία άνω των 25°C και από την έκθεση στο φως της ημέρας.

Τα δείγματα, εάν δεν είναι δυνατό να αποσταλούν **μέσα σε 24 ώρες από τη στιγμή της δειγματοληψίας**, αποθηκεύονται στο ψυγείο.

Στο εργαστήριο τα δείγματα διατηρούνται υπό ψύξη έως την εξέτασή τους.

Η εξέταση αρχίζει μέσα σε **48** ώρες από την ώρα της παραλαβής των δειγμάτων και **μέσα σε τέσσερις ημέρες από την ημερομηνία δειγματοληψίας.**

2.Εμβολιασμός

- Προαιρετικός
- Εγκεκριμένα από τον ΕΟΦ εμβόλια ζωντανά ή νεκρά για πρόληψη *S.Enteritidis/Typhimurium*
- *Να αναγράφεται η σχετική πληροφορία στο διαβιβαστικό των δειγμάτων → Διαχωρισμός άγριου από εμβολιακό στέλεχος..*

3.ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑ

- Περίφραξη
- Μυοκτονίες
- Απολυμάνσεις
- Απεντομώσεις
- Ασφαλείς ζωοτροφές
- Ασφαλής υδροδότηση
- Τήρηση κανόνων υγιεινής από το προσωπικό
- ΤΗΡΗΣΗ ΑΡΧΕΪΟΥ

ВАЗНА 4
ПРОЦЕНА КАРБОНИТ
ПРОЦЕНА КАРБОНИТ

Αρχείο επιχειρήσεων

- Αυτοέλεγχοι-αποτελέσματα
- Φάρμακα, εμβόλια, απολυμάνσεις, μυοκτονίες, απεντομώσεις
- Προμήθεια ζωοτροφών, νεοσσών, στρωμνής
- Αποστολή αυγών επώασης, ορνίθων προς σφαγή, κόπρου, νεκρών πτηνών

Η τήρηση των ως άνω αρχείων είναι υποχρεωτική

Αρχείο εκκολαπτηρίων

- Αυτοέλεγχοι –αποτελέσματα
- Παραλαβές αυγών επώασης
- Αποστολές νεοσσών
- Απολυμάνσεις
- Μυοκτονίες
- Απεντομώσεις

Η τήρηση των ως άνω αρχείων είναι υποχρεωτική

Κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων

- ΤΙ
 - Salmonella spp
 - 1 από τους 6 οροτύπους
 - Ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών
- ΠΩΣ

•Επιχείρηση αναπαραγωγής
•Εκκολαπτήριο
•Ιδιωτικό Κτηνιατρικό Εργαστήριο
•Κρατικό Εργαστήριο

•Τμήμα Κτηνιατρικής Π.Ε
•Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων

Χρήση Φαρμάκων

Καν. (ΕΚ) 1177/2006

- **Απαγορεύεται**
- Παρέκκλιση : κατά περίπτωση για άλλους λόγους πλην του ελέγχου της σαλμονέλλας σε σμήνη **ύποπτα** για σαλμονέλλα:
 - Γραπτή ενημέρωση της τοπικής Κτηνιατρικής Αρχής της ΠΕ.
 - Επιτόπια κλινική εξέταση πουλερικών + επίσημα δείγματα
 - Χορήγηση έγγραφης απάντησης σε επιχείρηση για άδεια χορήγησης αγωγής: όχι ύποπτη κλινική εικόνα + /ή αρνητικά εργαστηριακά αποτελέσματα
 - Λήψη μέτρων : θετικά για σαλμονέλλα εργαστηριακά αποτελέσματα +/ή ύποπτη κλινική εικόνα
- Περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης : όχι άδεια, ναι συνταγή
 - Έγγραφη ενημέρωση + τεκμηρίωση
 - Υποχρεωτική επίσημη δειγματοληψία

Αποτελέσματα – Μέτρα σε Ύποπτο σμήνος

Ένδειξη	Μέτρο
Θετικά αποτελέσματα αυτοελέγχων /θετικά αποτελέσματα επισήμων ελέγχων για salmonella spp	Διενέργεια επίσημης δειγματοληψίας εάν υπάρχει υποψία λανθασμένου αποτελέσματος
Υποψία προσβολής λόγω χορήγησης θεραπείας	Διενέργεια Επίσημης Δειγματοληψίας

Αποτελέσματα –Μέτρα σε Ύποπτο σμήνος

- Παραγόμενα αυγά για το παραπάνω χρονικό διάστημα
 - Διατήρηση και επώαση **ξεχωριστά** από άλλα αυγά και επίσημη δειγματοληψία (το πολύ εντός τριών εργασίμων ημερών).
Σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος, καταστροφή ή θερμική επεξεργασία

Αποτελέσματα -Μέτρα Δοκιμή επαλήθευσης

- Θετικό επίσημο δείγμα από το εκκολαπτήριο (1 από τους 6 ορότυπους)
- Λανθασμένα αρνητικά αποτελέσματα σε 1η επίσημη δειγματοληψία
- Λανθασμένα θετικά αποτελέσματα αυτοελέγχου

Αποτελέσματα –Μέτρα Θετικό σμήνος

- **Θετικό σμήνος :** Ανίχνευση *S. Enteritidis* ή/και *S. Typhimurium* ή και *S. Typhimurium like strains*;ή και *S. Hadar* για δύο συνεχείς φορές
- **Μέτρα στο θετικό σμήνος**
 - Απαγόρευση μετακίνησης :
 - Πουλερικών + αυγών επώασης
 - Στρωμνής + κόπρου
 - Σφαγή και διάθεση Καν. (ΕΚ) 1069/2011) ή σφαγή και διάθεση μετά από θερμική επεξεργασία
 - Καταστροφή ή θερμική επεξεργασία μη επωασμένων αυγών
 - Επωασμένα αυγά: καταστροφή ή διάθεση (Καν. (ΕΚ) 1069/2009)

Αποτελέσματα – Μέτρα Θετικό σμήνος

- **Μέτρα στο θετικό σμήνος**
 - **Επιζωοτιολογική διερεύνηση**
 - Καθαρισμός + απολύμανση + **διενέργεια δοκιμής για την επαλήθευση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης**
 - Επαναπληθυσμός μετά 21 ημέρες με πουλερικά ελεύθερα σαλμονέλλας για τους 5 ορότυπους
- **Άρση μέτρων**
 - Απόφαση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής Αρχής
 - Ολοκλήρωση όλων των διαδικασιών

Αποτελέσματα –Μέτρα Αρνητικό σμήνος

- **Αρνητικό σμήνος** : Όταν αποτελέσματα δειγμάτων από ύποπτο σμήνος είναι αρνητικά για *S.Enteritidis/Typhimutium* και δεν ανιχνεύονται αντιμικροβιακές ουσίες.
- Άρση των μέτρων όταν το σμήνος χαρακτηριστεί αρνητικό.

Ανίχνευση άλλων οροτύπων σαλμονέλλας

- Αποστολή εγγράφου προς τον υπεύθυνο της επιχείρησης για ενίσχυση των μέτρων βιοασφάλειας
- Διενέργεια επιζωοτιολογικής διερεύνησης
- Ανίχνευση *S. Hadar* / *S. Infantis* / *S. Virchow* ? (Συζήτηση)

Αποζημιώσεις-Ενισχύσεις

- 1. Οικονομική αποζημίωση σε περίπτωση θανάτωσης και καταστροφής σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση του "προγράμματος οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων για την εξυγίανση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου της χώρας με έγκριση ή και οικονομική συμμετοχή της Κοινότητας"
- 2. Δυνατές οικονομικές ενισχύσεις για την αγορά εμβολίων κατά των σαλμονελλών Enteritidis, Typhimurium.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την καταβολή των οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων είναι η τήρηση, από τον ιδιοκτήτη ή τον υπεύθυνο της επιχείρησης ή του εκκολαπτηρίου, όλων των διατάξεων της απόφασης αριθ. του ΥΠΑΑΤ και των μέτρων βιοασφάλειας που καθορίζονται στο παράρτημα Ι αυτής.

Όρνιθες αναπαραγωγής

Στόχος του προγράμματος είναι η **μείωση** του επιπολασμού των ορότυπων **S.Enteritidis, S.Typhimurium, S.Hadar, S.Infantis και S. Virchow** σε επίπεδα $\leq 1\%$ επί του συνόλου των ενηλίκων εκτρεφόμενων σμηνών ορνίθων αναπαραγωγής, έως τη 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους. (+ μονοφασική S. Typhimurium 1,4,[5],12:i:-.)

Πραγματοποίηση στόχου:

- **Προγράμματα Δοκιμών** (Περιβαλλοντικά δείγματα από εκκολαπτήριο και Περιβαλλοντικά δείγματα και δείγματα περιττωματικών υλικών από θάλαμους εκτροφής)
αυτοέλεγχος από τον Υπεύθυνο της επιχείρησης/εκκολαπτηρίου
και επίσημος έλεγχος από τα Τμήματα Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων
- **Μέτρα βιοασφάλειας**
- **Εμβολιασμοί S.E/S.T** (προαιρετικά)

θετικό σμήνος: + αποτελέσματα σε S. Enteritidis ή/και S. Typhimurium ή και μονοφασική S. Typhimurium 1, 4,[5],12:i:-, ή και S. Hadar (για δύο συνεχείς φορές)

Μέτρα στο θετικό σμήνος:

Απαγόρευση μετακίνησης πουλερικών και αυγών επώασης, στρωμνής και κόπρου

Σφαγή και διάθεση μετά απο θερμική επεξεργασία

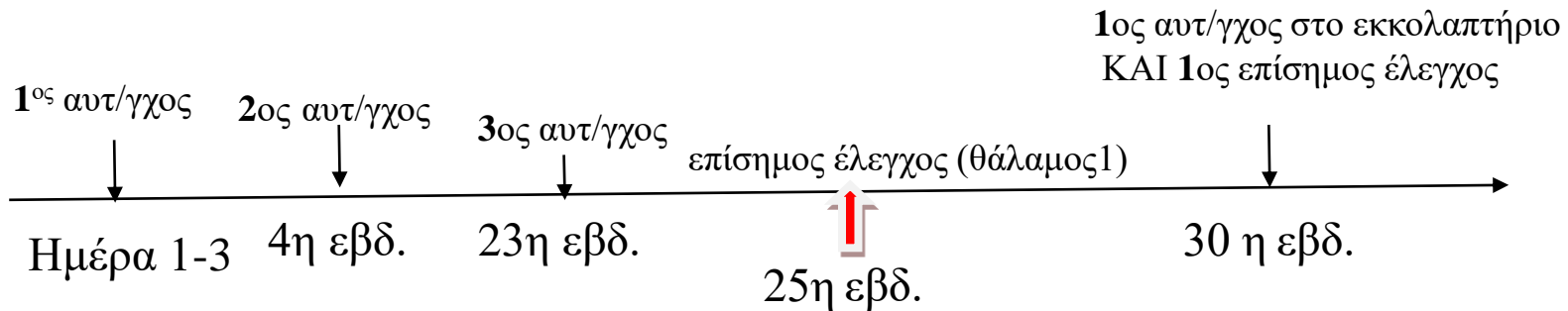
Καταστροφή ή θερμική επεξεργασία αυγών

Επιζωοτιολογική διερεύνηση

Καθαρισμός και απολύμανση

Μια εκμετάλλευση έχει 2 σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής (κρεοπαραγωγοί γεννήτορες) μεγέθους 2350 πτηνών και 3000 πτηνών αντίστοιχα. Τα σμήνη είναι 28 εβδομάδων και στεγάζονται σε θαλάμους (1 και 2) που βρίσκονται σε αρκετή απόσταση ο ένας από τον άλλο. Ο χώρος της εκμετάλλευσης είναι περιφραγμένος και τηρούνται επαρκώς τα μέτρα βιοασφάλειας και το πρόγραμμα των αυτοελέγχων .

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ-ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

A. Σε περίπτωση **αρνητικού** αποτελέσματος 4 ημέρες
μετά /απάντηση εργαστηρίου για αρνητικό
αποτέλεσμα σε Salmonella spp

B. Σε περίπτωση **θετικού** αποτελέσματος 8-9
ημέρες μετά /απάντηση εργαστηρίου
για θετικό αποτέλεσμα
Θετικό δείγμα σε σαλμονέλλα (Salmonella
spp.)
Και Ύποπτο σμήνος σε Salmonella
Enteritidis/Typhimurium/Hadar

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΛΗΨΗΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΣΜΗΝΟΣ
ΟΡΝΙΘΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΠΟΠΤΟ ΓΙΑ
ΜΟΛΥΝΣΗ ΜΕ S. ENTERITIDIS / S.
TYPHIMURIUM/HADAR**

Χαρακτηρίζουμε το σμήνος με κωδικό τα παραγόμενα
αυγά του οποίου βρίσκονται στο εκκολαπτήριο «...»,
με κωδικό.....ως ύποπτο προσβολής από σαλμονέλλα
και επιβάλλουμε τα ακόλουθα μέτρα:

1. Τα παραγόμενα αυγά μέχρι να αποκλειστεί ή να
επιβεβαιωθεί η παρουσία σαλμονέλλας και μέχρι να μην
ανιχνεύεται πλέον αντιμικροβιακή ουσία ή παράγοντας),
διατηρούνται και επωάζονται ξεχωριστά από άλλα αυγά
υπό την ευθύνη του

..... και την εποπτεία

του.....
2. Στην περίπτωση κατά την οποία στην αμέσως επόμενη
επίσημη δειγματοληψία ,η οποία πραγματοποιείται το
πολύ εντός τριών εργασιμών ημερών από την έκδοση
του προηγούμενου αποτελέσματος, ανιχνευθεί εκ νέου ο
ανασταλτικός παράγοντας ή η αντιμικροβιακή ουσία, τα
αποθηκευμένα ή επωασμένα αυγά καταστρέφονται ή
οδηγούνται για θερμική επεξεργασία σύμφωνα με
απόφασή μας.

*Κοινοποίηση
Αποφάσεων:
-Υπεύθυνο
εκμετάλλευσης
-Τμήμα
Ζωοανθρωπονόσων
-ΥΠΑΑΤ*

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΛΗΨΗΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ
ΣΜΗΝΟΣ ΟΡΝΙΘΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΥΠΟΠΤΟ ΓΙΑ ΜΟΛΥΝΣΗ ΜΕ *S.
ENTERITIDIS / S. TYPHIMURIUM***

10-17 ημέρες από την έναρξη της
εξέτασης-ολοκλήρωση
οροτυποποίησης και θετικό
δείγμα σε Salmonella Enteritidis

10-17 ημέρες από την έναρξη της
εξέτασης- ολοκλήρωση
οροτυποποίησης και θετικό δείγμα σε
άλλο ορότυπο

**ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΟΥ
ΚΑΙ
ΑΠΟΦΑΣΗ ΛΗΨΗΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ
ΤΟΥ ΣΜΗΝΟΥΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΕ
*S. ENTERITIDIS/S. TYPHIMURIUM/HADAR***

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΣΗΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ
ΣΜΗΝΟΣ ΟΡΝΙΘΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΥΠΟΠΤΟ ΓΙΑ ΜΟΛΥΝΣΗ ΜΕ
*S.
ENTERITIDIS/S. TYPHIMURIUM/HADAR***

*Κοινοποίηση Αποφάσεων:
Υπεύθυνο εκμετάλλευσης
Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων-ΥΠΙΑΑΤ*

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΛΗΨΗΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΕ
S. ENTERITIDIS/S.TYPHIMURIUM/HADAR**

Χαρακτηρίζουμε το σμήνος(στοιχεία ως **θετικό** για σαλμονέλλα και επιβάλλουμε **τα ακόλουθα μέτρα:**

θετικό για σαλμονέλλα και επιβάλλουμε τα ακόλουθα μέτρα:

1)Απαγορεύουμε τη μετακίνηση:

πουλερικών και αυγών επώασης από ή προς την επιχείρηση.

ii. στρωμνής και κόπρου από την επιχείρηση .

2)Επιβάλλουμε τη σφαγή ή την καταστροφή όλων των πουλερικών του σμήνους. Η σφαγή θα διεξαχθεί στο σφαγείο....., την(ημερομηνία), παρουσία του/της κτηνιάτρου.....

3)Το κρέας των σφάγιων επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί για ανθρώπινη κατανάλωση, μόνο μετά από θερμική επεξεργασία στην εγκατάσταση..... υπό την εποπτεία του κτηνιάτρου.....

4)Επιβάλλουμε την καταστροφή των μη επωασμένων αυγών του θετικού για σαλμονέλλα σμήνους ή μετά από κατάλληλη σήμανση επιτρέπουμε τη μεταφορά τους προς την εγκατάσταση.....,που είναι εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία.

5)Επιβάλλουμε τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται, υπό την επίβλεψη του κτηνιάτρου του ΑΚ.....

6)Ο επαναπληθυσμός του θαλάμου επιτρέπεται να γίνει με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους πέντε (5) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα. Ο επαναπληθυσμός επιτρέπεται μετά την παρέλευση 21 ημερών και την ολοκλήρωση της διαδικασίας απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών, στρωμνής και οτιδήποτε άλλο μπορεί να μεταδώσει τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης των εγκαταστάσεων και του λοιπού εξοπλισμού αυτών.

7)Επιβάλλουμε την καταστροφή των αυγών του σμήνουςπου βρίσκονται στις εκκολαπτικές μηχανές..... Του εκκολαπτηρίου με κωδικό.....

8)Επιβάλλουμε τη σχολαστική απολύμανση των μηχανών επώασης και εκκόλαψης και γενικότερη απολύμανση όλων των χώρων του.

Κοινοποίηση Αποφάσεων:

-Υπεύθυνο εκμετάλλευσης

-Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων-ΥΠΑΑΤ

ΠΡΟΣΟΧΗ

- Για τη σωστή εφαρμογή του προγράμματος πρέπει η ΑΑ:
- Να διατηρεί αρχεία με όλους τους πτηνοτρόφους της περιοχής αρμοδιότητάς της.
- Να τηρεί ενημερωμένο φάκελο για κάθε πτηνοτρόφο
- Να ενημερώνει τους πτηνοτρόφους ότι πρέπει να κοινοποιούν κάθε νέα τοποθέτηση σμήνους, προκειμένου να σχεδιάζεται το σχήμα δειγματοληψίας.
- Να ενημερώνουν τους πτηνοτρόφους ότι πρέπει να της κοινοποιούν έγκαιρα τη χρονική στιγμή αποπληθυσμού του σμήνους
- Να εφοδιάζεται έγκαιρα με όλα τα αναλώσιμα για τη δειγματοληψία.

- [Αρχική](#)
- [Το Υπουργείο](#)
- [Αγρότης-Επιχειρηματίας](#)
- [Πολίτης](#)
- [Ψηφιακές Υπηρεσίες](#)
- [Χρήσιμες Πληροφορίες](#)
- [Πλοήγηση](#)

Βρίσκεστε εδώ: [Αγρότης-Επιχειρηματίας](#) [Κτηνοτροφία](#) [Πτηνά](#) [Ασθένειες των Πτηνών](#) [Σαλμονέλλωση στις Όρνιθες](#)

ΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης [στις ενδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης](#) (21.05.13)
 - [Εγχειρίδιο για ενδόρνιθες αναπαραγωγής & πάχυνσης](#) (3η έκδοση)
- Πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης [στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus έτους 2012 Αριθμ. 1209/30007](#) (04.04.12)
 - [Εγχειρίδιο για όρνιθες ωοπαραγωγής](#) (4η έκδοση)
- Πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης [στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους Gallus gallus έτους 2012](#) (19.01.12)
 - [Εγχειρίδιο για όρνιθες κρεατοπαραγωγής \(Broilers\)](#) (4η έκδοση)
- [Τροποποίηση της απόφασης του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus](#) (02.02.11)
- Πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης [στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus](#) (08.03.10)
 - [Εγχειρίδιο για όρνιθες αναπαραγωγής](#) (5η έκδοση) ([word](#)) ([zip](#))

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

- [Σημαντικές εγκύκλιοι για τα ΕΠΕΣ](#) (zip)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΟΡΝΙΘΕΣ

- [Η εφαρμογή προγραμμάτων ελέγχου της Σαλμονέλλωσης στην κτηνοτροφία και οι επιπτώσεις της στη δημόσια υγεία](#)
- [Αξιολόγηση Πορείας ΕΠΕΣ](#)
- [Εκθεση αποτελεσμάτων-προγράμματα σαλμονέλλωσης των πτηνών 2009-2010](#)
- [Εκθεση αποτελεσμάτων-προγράμματα σαλμονέλλωσης των πτηνών 2011](#)
- [Εγχειρίδιο για Ιδιωτικά Εργαστήρια ΣΧ2](#) (12.03.12)
- [Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης ιδιωτικών εργαστηρίων που συμμετέχουν στα ΕΠΕΣ](#) (14.03.12)
- [Πίνακας Ιδιωτικών εργαστηρίων που συμμετέχουν στα ΕΠΕΣ](#) (10.07.14)
- [Σηματική απεικόνιση δειγματοληψιών των ΕΠΕΣ](#)
- [Δειγματοληψία κατά τον επίσημο έλεγχο σαλμονέλλας \(Δείτε το VIDEO\)](#)

Ευχαριστώ για την προσοχή σας !

Στοιχεία επικοινωνίας:

Τηλ. : 2102125727

E-mail: ka6u058@minagric.gr

www.minagric.gr